

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH
HUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOIS CADA SENMANA

10 cèntims cada numero per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

PLOVENT

—Pero ¿tú creus que 'l parayguas
fa casi res més que nosa?

—Pero ¿tú creus que ab l' escombra
netejeu alguna cosa?

CRONICA

Senmana dels Morts, crònica de suicidis. Tal podria ser lo títol de las presents ratllas.

Com si 's tractés de una enfermetat contagiosa, n' han ocorregut en pochs días, en número suficient pera sembrar l' alarma entre 'ls que 's preocupan, per deber ó per afició, de la salut mental dels barcelonins. ¿Será veritat qu' en certas circunstancias bufan ratxas misteriosas de impalpable tristesa, que perturban la rahó dels homes, moventlos á desferse de la vida, com d' una carga feixuga?

Aixís ho dona á creure 'l fet de que 'ls suicidis vajan á tungadas Dramas humans que teneu lo mateix desenllás, encare que ab gran varietat de medis.... ¡La varietat sobre tot!.... L' infelís deseperat que 's precipita desde 'l terrat, á las llosas del carrer: lo melancólich que se 'n vá al Parch á ajuntar la nota de la destrucció de sa existencia á la otonyal sinfonia de la cayguda de las fullas; lo tétlich incongruent que 's dirigeix al cementiri á desferse 'l cráneo de un tiro, saludant als morts ab los quals ansía reunir-se y consignant en un paper frasses románticas barrejadas ab ripis de Calderón de la Barca.... Veniu, novelistas, veniu á Barcelona á pendre apuntes....

¿No 'us bastan aquests fets que acabo de mencionar? ¿No 'ls trobeu encare prou dramátichs?

Podiau arribarvos, diumenje, al vehí poble de Sant Andréu de Palomar. En lo manicomi de Santa Creu, un fill, quinto del últim reemplaç y destinat á incorporarse á las filas dintre de un plasso breu, ha anat á despedirse de la séva pobre mare, privada de rahó y reclosa en aquell assilo benéfich. ¡Llàgrimas, sospirs y abressadas!.... Escena conmovedora.—Ja no 'm queda ningú al mon que m' estimi!....—diu lo pobre minyó al sortir del manicomi.

Y en una figuera immediata al establiment hi estaca una soga rematada ab un dogal que 's passa al coll, y ab una pisiola á cada má 's clava simultáneament dos tiros, l' un al cap, l' altre al costat, y 'l séu cadaver quedá penjat, regalimant sanch per dos feridas, sota 'l dosser vert de un arbre pompós, tenint per fondo la cerúlea blavor de un horizó transparent, sense cap núvol, en un día hermós, espléndit, ab lo qual la Naturalesa sembla convidar á l' home ab tots los goigs y totas las bellas qu' endolceixen la existencia.

Lo contrast es horrible, y per lo mateix será millor separarne 'ls ulls y apartarne l' esperit.

* * *

Passém de la nota tétrica á la festiva mes propia que aquella de la índole de las presents crónicas.

Després del drama 'l sainete.

Lloch de l' escena 'l *matadero* de porchs (parlant ab pudó.)

Protagonista: un d' aquells negociants mallorquins que acostuman á provehir lo mercat de Barcelona ab aquell bestiar de la vista baixa que á l' *Ylla* 's cria ab tanta abundancia, exemplars curts de cos y rodaxóns, farsits de figas secas. Y per cert que l' amo de la manada ab sas calsas bombatxas y son ventre botarut sembla també de la familia.

Ab gran interés vá seguint l' operació de la pesada dels tocinos, que s' efectúa individualment, passant una cinxa al ventre de cada porch, enllassada per damunt de la espinada ab lo ganxo de una gran romana.

Lo mallorquí mostra certa inquietut; pero no diu res, y vá prenent nota de las pesadas.

Termina l' operació y fingint una riatleta socarrona exclama:

—Ara que hi som ¿qué no voldrian pesarme á mi?

La proposició es acullida ab una gran riatlla. ¡Vaya un capritxo!....

Però no hi ha mes: ell ho demana, y no ha de costar res complaure'l, ab lo qual farán de passada un xich de broma.

Ja li passen la cinxa per la panxa, ja l' issan com á un tocino, y entre la gatzara y las riatllas de tots los presents, lo pesador fa corre 'l pes pel brás de la romana, fins á trobar lo punt just:—79 kilos!

—Está molt bé—diu lo mallorquí, apenas se troba de peus á terra.—Avants d' embarcarme 'm vaig pesar y feya lo mateix.

Y pera ferlos compendre tot l' alcans de aquella maniobra, acaba dihent:

—Ara veig que la romana es fina, y que al pensar los porchs no m' heu enganyat.

Aixó vol dir que algunas vegadas la saben mes llarga 'ls que fan riure, que 'ls que riuen.

Ningú de Barcelona ignora ab quant talent y ab quina gracia y bona sombra acostuma á presidir las vistas en judici oral, lo digne magistrat de aquesta Audiencia, D. César Hermosa.

En calitat de testimoni de una causa sobre lesions, va compareixer l' altre dia un minyó alt y sapat que vestia l' uniforme militar. Atravessar la sala ab aire marcial, colocarse en lo siti que varen designarli, y allí quadrarse com si 's trobés davant del coronel, va ser obra de un instant.

Ab accent marcadament catalá dona 'l seu nom y apellido, diu la seva edat y presta 'l jurament de rigor.

Comensa l' interrogatori:

—El día tantos, estuvo Vd. en tal sitio?....

—No senyó—respon lo testimoni ab accent catalá cerrat.

—¿Y no tiene Vd. noticia de que allí ocurrió una riña, en la cual un individuo....

—No, senyó.

—Pero, hombre de Dios: deje Vd. concluir la pregunta.

—No, senyó.

—Vamos á ver: ¿no entiende Vd. el castellano?—No, senyó.... Y cregui que per no enténdre'l, al quartel me clavan cada troca que 'm baldan.

—De modo que Vd. no estuvo allí, ni vió nada....

—No, senyó.

—De modo que....

—No, senyó.

Aquests eterns «No, senyó» 'ls anava repetint, sempre serio, quadrat, y ab una gran precipitació, pensant tal vegada que dels que negan alguns se 'n escapan.

—Bueno—digué 'l President.—Ya está Vd. listo: puede Vd. retirarse.

—No, senyó.

—Digo que puede Vd. marcharse.

—No, senyó.

Tothom riu. Lo President li repeteix de una infinitat de maneres que ja se 'n pot anar, que ja allí no té res que ferhi.... y nada, 'l testimoni-soldat:—No, senyó.... No, senyó.... y No, senyó sempre, com si li haguessin donat corda.

Per últim al Sr. Hermosa se li acut un medi per ferlo marxar. Ab veu de mando crida:

—Media vuelta á la izquierda!.... Mar!....

UNA AGAFADA DE TENORIOS

—¡Anda, á la cárcel!... Así aprenderéis á seducir princesas altivas, robar monchas y de-safiar á los cadáveres difuntos!...

Lo soldat giravolta, y marcialment, marcant lo pas: ¡uno, dos, tres! atravessa la sala y passa la porta, entre las riallas de tots los presents.

Rigurosament histórich.

P. DEL O.

IQUINA SORTI

Teva ó morta, vas dirme una vegada tot palpitant d' amor; si no pogués ab tú véurem casada m' arrancaríá 'l cor.

Aixó ho has dit á molts, hermosa Elena, quedant com jo enganyats, y veus? no has mort... potser perquè tens, nena, set vidas com los gats.

BUFA-TRIPAS.

Á CAL ESTORER

—Muy buenas. ¿No diría per qué vinch una servidora?

—Perque deu volguer fer estorar.

—¡Caramba, que ho ha endavinat depressa!

—¡Oh! Nosaltres som aixís: encare que tot lo dia aném de bigotis per terra, los estorers també tením la nostra penetració.

—Donchs, aném á veure. Comensém pel comensament. ¿Quánt pot costar d' estorar un pis?

—¡Ara sí que m' ha atrapat! Segons y conforme: un vestit, si es per una criatura, val quatre duros; pero si es per un cos gran ne costa divuyt ó vint...

—Vol dir que segons lo tamanyo...

—Lo tamanyo y la calitat: per exemple á cal Afarta-pobres un dinar val dos rals... Donchs á can Justin se 'n farà deu pessetas.

—Té rahó; com mes estora 's necessiti...

—Mes diners necessitará vosté per pagarla... (y probablemente mes passos jo per poderla cobrar.)

—¿Cém deya?

—Que aquí té 'l surtit de mostrás. Trihi 'l dibuix y la classe que mes li convingui.

—Aquesta no 'm desagrada... Lo que hi ha, que la trobo massa alegre...

—¡Ah! ¿Que voldría un estorat trist?

—Tant com trist, no. Ja veurà; fa dos ó tres mesos que 's va morir la sogra, y siquiera pel dir de la gent, desitjaria una estora.... de mitj dol.

—Francament, ja 'm permeterà que li digui: aquestas consideracions, generalment, á las sogras may se 'ls hi tenen.

—¡Oh! ¡Expliquim ho!... Quan era viva no n' hi tenia pas cap, pero ara, sent morta, ¿sab? costa molt poch cubrir las apariencias....

—¿Es dir que vosté d' un sol tret vol matar dos ancells?... Cubrir las apariencias.... y las rajolas.

—¡Calli, calli! Encare 'm farà riure....

—Vegi aquesta mostra, donchs. Dibuíx serio, sense que arribi á entristir; color fosch y género de confiança...

—¡Psé!... No és qué dirm'hi.... ¿No li sembla qu' es massa verda?

—¡Y ara! Vosté sí que fa 'l revés de la guinéu, que la troba verda ab tot y tenirla á la mà.

—Vaja, no m' acaba de xocar. Ab lo pis estorat d' aixó, 'm semblaria que camino per fora. 'M fa l' efecte d' herba.

—¡Y qué té que veure! Mentres al pis no hi tingui cabras, que se li puguin menjar per equivocació....

—Nada, no la vull aquesta. Ensényimen un' altra.

—Tingui; última novedat, istil María Cristina....

—¿María Cristina?... ¿Que vol dir la reyna?

—No senyora; vull dir l' estora. Es lo qu' ara s' usa mes: durada, elegancia y.... repari quina cosa mes groixuda....

—¿Qu' es d' espart?

—No: del espart ara no mes se 'n fan fregalls de cuyna y perrucas de teatro per dimonis pobres. Aixó es pita veritable, encordillada y teixida.

—Vaja, aquesta m' agrada... Ara aném al preu. ¿A quánt me la contarà?

—A catorze rals el metro....

—¡Ave María Puríssima! ¿A catorze rals? ¿Vol dir que no s' equivoca?

—Miri, si acás m' equivoco, jo m' ho pagaré.

—Pero, home.... ¿ahónt va ab catorze rals, un género com l' estora, a'uy que á pesseta 's troban teixits ben bons y hasta tela?

—Aixó ray, fassi una cosa: estori 'l pis ab cretona, y li surtirà mes barato. Aixó sí; lo qu' estalvia ab estorar ho gastarà ab panallons.

—Vamos; tota la vida 'm doldria l' haver invertit tants diners ab una cosa, que total ha de servir per trepitjar.

—Pues filla meva, 'l preu es aquest. Ja pot rodar y mirar allá hont vulgui....

—¿Es á dir qu' es l' últim?

—Preu fixo: encare que vingúes ab una recomendació del governador civil, li costaria 'l mateix.

—Bueno, bueno; quan serém á l' hora de pagar, ja m' hi farà una rebaixa ¿veritat?

—Veurém.... ¡si venen en cap alguns céntims!....

—Ara voldria saber una cosa: ¿diu que hi ha un sistema porque las estoras no s' espatllin?

—Jo no 'n sé mes que un.

—¡Ah! Veyám.

—Quan l' habitació sigui estorada, la tanca ab pany y clau y no hi deixa entrar á ningú.

—¿Qué se 'n burla?

—No senyora; es lo sistema mateix que 'm va ensenyar un sabater per las sabatas: diu que un calsat que no 's porti, dura tota la vida.

—Bé, bé; veig que vosté está molt d' humor.... Naturalment, que de la mateixa manera que me las vindrà á posar, se cuydarà de venir á treure-melas.

—Si senyora; pagant lo de costum, per supuesto.

—¡Qué! ¿per treurelas també hauré de pagar?

—¿Y donchs qué 's figurava?

—Que haventlas compradas á vosté, las treuria y las posaria cada any.... gratis....

—¡Jus! Aixís, quan vosté compra un' olla, també deu volguer que 'l que li ha venuda li vingui á encendre 'l foch cada día....

—Aném, no sigui tan plaga.... ¿Quan vindrà á pendre la mida de las habitaciones, per sapiguer lo que necessitem?

—Demá sens falta. ¿La direcció?

—Carrer dels Ases, número 40.

—Está molt bé: demá 'm tindrà allí.

—¡Que no se 'n olvidi!

—No passi cuydado.

—¿No vol apuntarse 'l nom?

—No n' hi ha necessitat. Ab lo carrer basta. ¿Veu? Ases.... Ab aixó sol recordaré qu' es vosté.

A. MARCH.

MIDAS

Diu que are uns homes entesos amidan á tots los presos per distingí desseguida la gent de la mala vida.

Si jo tingúes tal poder te pendria á tú, Roser, porque ab tas miradas finas assiduament m' assassinas, y creume, Roser taimada, per tenirte assegurada, ab la major simetria tos perfils amidaria.

EMILIO SUNYÉ.

DIADA ASSENYALADA

¡28 d' Octubre!

Naturalment, pel que més y el que menos de vosaltres aquesta fetxa vos deixarà tan frets com un anunci de braguers ó de zarzaparrilla; pero per mi.... ja son figas d' un altre paner. Bastará dirvos que á las dotze de la nit de semblant diada van obrirme las portas del *chiquero*; vull dir que vaig fer la meva entrada en aquest món de monas.

Aixís, al menos, m' ho han assegurat personas que n' están ben informadas; porque, en quant á mí, era tan criatura que, ó no vaig enfondarmhi ó va serme completament indiferent.

Es dir: tant com completament indiferent potser nó, tota vegada que lo primer que vaig fer va ser posarme á plorar en só de protesta.

Y es qu' heu de saber que vaig obrir els ulls en una sala quals parets eran cruelment pintadas de vert ¡pero quin vert!—En aquell temps una sala que s' estimés una mica havia de ser forsosament verda; y sino bona proba 'n donava el decorat de tots els teatros tant de *personas* com de *ninos*, hont no podia faltarhi la *sala verda de casa acomodada*. ¿No es aixís, amich Soler y Roviroa?

La *silleria* d' aqueixa sala estava entapissada de domás *carmesi*! lo qual també era de rúbrica. En quant al sostre—el *cielo-ras* si us plau—tenia pintat en son centre un gran floró hont sobre un fondo d' un blau d' ultramar—¡y quin blau, Reyna santa!—s' entortolligavan uns adorns rossos molt semblants á certas lleminaduras de pasta de sabre qu' en forma de etc. feyan els pastissers de llavoras.

En aquell floró desmoralisat va clavarse ma primera mirada seguida de mas primeras llágrimas y de ma primera rebequeria; y no vull creure que fos el despit de no poder haber aquellas roscas de siena cremada lo que motivés mon desespero, ya que no sabia encare que cosa era el peccat de gola, sino que ho atribuheixo á la presencia d' aquell

LO INAGOTABLE (per J. LLOVERA.)

— Si senyors; podrà agotarse la riquesa nacional;

pero per cosas que 'ns passin may s' acabarà la sal.

blau d' ultramar tan sense modos ni vergonya. Crech donchs poder dir, sense pecar d' exagerat, que l' odi que professo al blau d' ultramar me ve de naixensa.

* *

Quatre dias més tart van durme á batejar, acte que va ser perpetrat ab premeditació y alevosia, ya que no tan solzament no va consultarse sino que s' aprofitá la ocasió de que yo dormís com un sant. Qui mal no fa, mal no pensa.

Si vos contés lo que somiava en aquells moments fariáu be de no creurem perque ni poch ni molt me recorda; no se sinó que va despertarme bruscament una ruixada d' aygua fresca que 'm va fer l' efecte d' una *cayguda de memoria*. El meu instint hidroterápich va protestar enérgicament que las aplicacions d' aygua freda deuen dirigir-se als peus y no al cap... pero el mal ya estava fet. ¡Podian anar á parlar d' hidroterapia als capelláns d' aquell temps!

Sense fer cas de las mevas protestas, el capellá anava tirant avant la feyna tot fentme moltes preguntas y sense esperar la meva resposta. ¡Y qué dimontri li havia de respondre yo, pobret de mí, si encare no sabia un borrall de llatí y ell las hi cargolava com un *dómine!*

Entre nosaltres, dech confessar que desde aquella hora vaig mirar ab certa prevenció el clero.

* *

Quatre anys més tart, un vespre despres de sopar, la meva avia va vestirme y va durme á un col·legi.

Mentres aquella santa dona tractava y contractava ab el mestre—un francés d' edat, ab cara rodaxona y riallera qu' inspirava confiansa—vaig adonarme de que allá al fons de la classe deserta y apenas il·luminada pel quinqué de *gas portàtil* que cremava sobre la taula, s' extenia una pissarra de proporcions agegantadas. Escorrentme de la cadira vaig arribarmhi, vaig trobar casi á las palpentas una barra de guix y vaig posarme á dibuixar una casa; á la casa va seguir una dona més alta que la casa y á la dona un gos mes alt que la dona. L' esperit anava aixamplantse'm davant d' aquella negra immensitat, quan adonantse'n el mestre se 'n vingué hont era y al contemplar mon obra va desferse en elogis entusiástichs aixecant las mans al cel. Per primera vegada aquell vespre vaig sentir parlar de *talent... de geni...*

* *

Al sentdemá 'm trobava encaixonat en un banch entre una renglera de noys desconeguts que com jo aprenían l' A B C ab la sola diferencia de qué com ells ya coneixían mitja dotzena de lletras se burlavan de mí que no 'n coneixía cap.

Al cap y á la fi impacientat d' aquella immovilitat tan prolongada y del paper ridícul qu' estava representant, baixo del banch y ab la serenitat d' esperit del qui obra bé 'm dirigeixo á la pissarra—l' única cosa simpática de tot lo que 'm rodejava—y esborrant d' una manotada una torre de Babel de números, comenso á dibuixar un barco, ab gran estupefacció de tota la classe.

El mestre—¡oh, qui l' haguera conegut!—ab cara ferrenya y ab veu aspre va dirme secament qu' *al col·legi no s' hi anava á fer ninots* y agafantme pel bras va tornar-me al banch d' una revolada.

Tota la classe va rompre en una rialla estrepitosa mentres que yo rompia—naturalment!—á plorar. ¡Ah, al col·legi no s' hi anava á fer ninots? Donchs ya hi estava de més; desde aquell moment entre el col·legi y jo hi havia una incompatibilitat que devía convertir-se en odi implacable.

Si alló era el món compreguí desseguida que m' havia equivocat de barri, pero ¿quin remey me quedava sino conformarme?

Y vaig piular: «¡bah!»
Y vaig pensar: bé!

* *

¡Y quinas consideracions més insustanciales m' ha sugerit el 28 d' Octubre!

APELES MESTRES.

GÉNERO FORASTER

D' Italia 'ns venen tres cosas que no admeten objeccions: bons tenors, donas guapíssimas... —¿Y l' altra qu' es?—Macarrons.

MISTOS

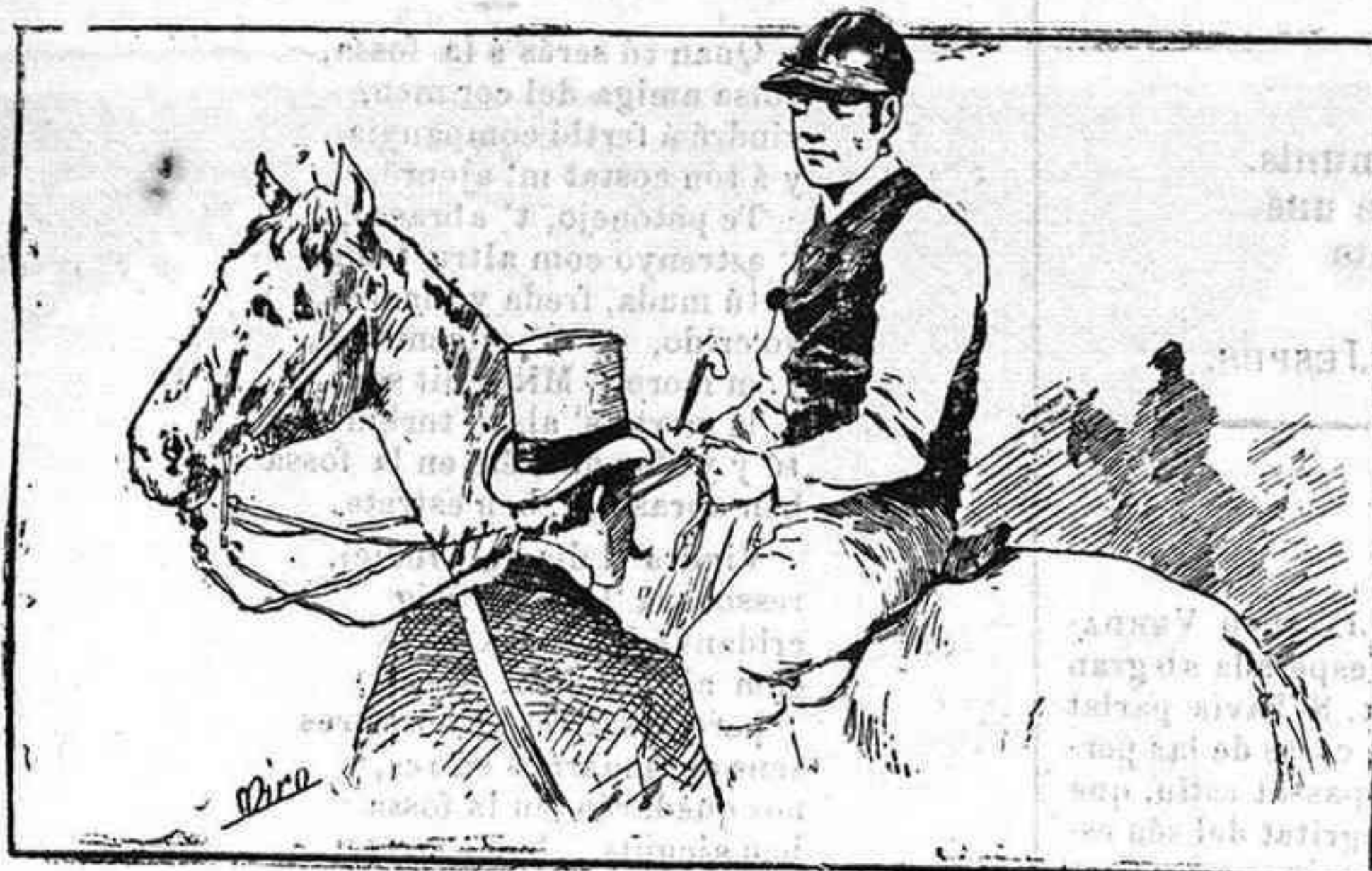
Avuy en día, potser no hi ha res tan difícil com comprar una capsa de mistos.

S' entén, bona; perque si 's tracta de comprarla dolenta, no hi dit res: es lo més fácil del món.

En aquest país, ja se sab: arrendar, establir lo monopoli d' un article, equival á posar aquest article á las potas dels caballs y 'ls consumidors á las potas dels arrendataris.

Quan aquí tothom feya mistos, las cerillas casi podían anar. Exceptuant que de cada dugas se 'n apagava una, y si feya una mica de vent, totas, el género era bastant passadore y d' una capsa ensopagada se 'n podia aprofitar un trenta ó un quaranta per cent.

DIALECH HIPICH

—¿No ha obtingut may cap premi aquest animal?
—¿Quí vol dir? ¿lo caball ó jo?

Ara, desde la fatal ley del 92, qual fetxa, per més mofa, s' estampa com una especie de *trágala* en cada capsa, la mena dels mistos bons ha quedat completament extingida.

¿Compran una capsa? No tractin d' indagar la qualitat de las cerillas.

—¿Que son blavas ó vermelles?—

Lo venedor no sab res. Lo únich que á n' ell li consta es que vostés li han de donar deu céntims.

Defensada per l' inviolable precinto, símbol del monopoli, la capsa es un secret que 'l comprador no pot desxifrar hasta que ha afluixat la mosca.

Després que 'ls mistos siguin seus, trenquin la cinta, examinin las cerillas, tirin la capsa enlayre, fassin lo que vulguin; l' Arrendataria se 'n riu; ja ha cobrat.

Jo m' hi trobat en aquest ram ab xascos y calamitats de totas menas. Perque de mistos, com de partits polítichs, com de totas las cosas dolentas, n' hi ha una varietat espantosa.

Exemples. Una classe: unas cerillas qu' en lo moment de rascar cau lo fósforo, sense arribar á encéndres. Ja poden anarhi ab tot lo cuydado imaginable; lo capet fosfórich s' empenya en no inflamarse y en anársen per las sévas, y ho fa sense cap género de consideracions.

Un' altra classe: cerillas que s' encenen, brillan un instant... é immediatament s' apagan. Sembla que han vingut á aquest món únicament pera probar que son mistos... y retirarse desseguida á la vida privada de la obscuritat ó á la obscuritat de la vida privada.

Tercera classe: los mistos de pet; unas cerillas endiabladas, que al menor contacto ¡pém!... lo mateix que si grinyolessin, queixantse de la rascada que han sufert, llensan una detonació.

Aquestas son unas de las que més m' empipan. Aixó de que al carrer, en un café, en lo saló de descans d' un teatro un hom no pugui encendre un misto sense que tota la gent del rededor se 'n enteri, m' ataca 'ls nervis y subleva la meva natural modestia.

Enhorabona que quan los reys se casan ó 's moren, ó neixen ó celebran lo sant se fassi salva; pero que se 'n fassi—¡pim! ¡pem!—cada vegada que nosaltres enceném lo cigarro, no trobo manera d' acabarm'ho, ni crech que á vostés los dongui gayre gust.

Hi ha finalment—y com á més calamitosa l' he

deixada pél últim—una classe de mistos que s' encenen y creman; pero ¡ay! en lloch de donar llum donan fum.

¡Y quína, fumera! Acostarse una cerilla d' aquestas al cigarro y quedar enmascarada la fisonomia del desventurat fumador es obra d' un instant.

Ni 'l quitrá, ni la resina, ni la pega-grega produheixen un fum tan espés y enmascarador.

Lo porvenir d' Espanya es negre, ¡molt negre!, pero la cara dels desventurats que gastan mistos d' aquests... encare ho es més.

MATÍAS BONAFÉ.

LO MITJ BITXO

(Quènto vell)

Lo Cristófol va sorti
l' altre dia al dematí

ab las eynas y 'l rocí
cap á la vinya.

'Nava 'l burro, qu' era vell
y ademés sols os y pell,
tras, tras, marxant com aquell
que 'n pensa alguna.

Als cinch minuts mal contats
pagés y burro, plegats,
al pont ja eran arribats
del torrent fondo.

Al arribá 'l burro allá,
sense com vé ni com vá
para, no volguent aná
avant ni enrera.

Reb un amistós avís,
lo burro 'n fa cas omís,
y 'l pagés creyent precís
arguments sólits,
agafa un bastó nusós
y allá comensa furiós
un concert esgarrafós
de garrotadas.

Quant rebía cada truch,
al senti de freixa 'l such
tot lo cos movía 'l ruch,
pro gens las camas.

Mentres durava 'l tropell
va passá un pagés molt vell
qu' al véureho, diu—¡Vatuanell
home, sou tonto!

Si voleu que tot seguit
camini ben decidit,
poséuli un bitxo partit
sota la qua.

'L Tófol se decideix
á segui 'l consell aqueix;
agafá un bitxo, 'l parteix
y á l' ull li posa.

Dit y fet; llensant fort bram
fuij lo burro com un llamp
y 'l pagés ab goig:—¡Carám
—diu ¡no es mentida!—

y darrera del rocí
corre per fe 'l detení
pro no 'l pot aconsegui
sembla que voli.

Pro al bon Tófol de repent
se li acut un pensament
y sens pensarshi un moment,

tal com ho conto,
's desfà llest los botons,
tira avall sos pantalons,
's fica per certs reconcs
l' altre mitj bitxo
y emprén aquells cap-amunts.
Al mitj quart ja van veure uns
que tornavan á anar junts
pajés y burro.

JEP DE JESPU.

LLIBRES

SANT FRANCESCH, poema per Mossén JACINTO VERDAGUER. La publicació de aquesta obra era esperada ab gran interès pera no dir ab verdadera ansietat. S' havia parlat tant del séu autor, s' havian contat tantas cosas de las persecucions de que sigué objecte durant lo passat estiu, que hasta no faltá qui posés en dupte la integritat del séu estat mental, dominant per consegüent, entre una gran part del públich lo legitim desitj de tornar á sentir al poeta, pera jutjar al home.

Sant Francesch, que no es en rigor un poema, sino un enfilay de llegendas franciscanas, bastaria y sobraría pera fer la fama de un autor. Pochs poetas, en lo nostre sigle, poden sentir com sent en Verdaguer la inspiració del misticisme mes acendrat, de tal manera que fins los que mes lluny estigan de las sévas creencias, no podrán menos de admirar al artista sincer y fundament identificat ab lo que canta.

Es además en Verdaguer un poeta catalá que domina 'l llenguatge popular de una manera encisadora. En sos versos s' hi admira 'l treball exquisit de las abellas que converteixen en mel sabrosa lo perfúm de las flors. Si altre mérit no tinguessen las sévas composicions, que 'l teuen intrínsech y de gran preu, lo séu valor llinguístich las colocaria en un dels llochs més culminants de la moderna literatura catalana.

INTERMEZZO DE ENRICH HEINE, traducció catalana de APELES MESTRES.—*Traduttore, traditore*, diu un proverbial italiá, que no resa, certament lo més mínim, ab lo traductor del *Intermezzo* de Heine, tal es la conformitat de l' original ab la versió catalana. Apeles Mestres ha reproduhit no sols las ideas del poeta alemany, sino las paraulas casi una per una, l' estructura estrófica, vers per vers, y lo que val més encare que tot aixó, 'l caràcter, lo sentiment, lo color en sos tons mes imperceptibles. En una paraula, ha realisat una maravella, que sols se compren y s' explica coneixent lo bon gust y refinada habilitat del poeta catalá, lo mateix que son enamorament pel gran poeta alemany que ratlla en verdadera adoració.

Lo poema, tal com l' ha tractat son traductor, sembla concebut y escrit en catalá, al caler de la inspiració directa.

¿Se vol de lo que dihém una proba? Llegeixinse aquests fragments:

«Bé ho sab Déu que 'ns estimavam
sense botzinar per res;
ya jugavam de criaturas
junts á marit y muller.
Y no obstant ni 'ns barallavam
ni 'ns vam pegar poch ni gens.

Mes tart bojejavam sempre,
sempre avinguts y riallers,
y com altres temps nos davam
els mes dolcos petonets.

Evocant jochs de infantesa,
més tart jugavam á fet....
y tan bé vam amagarnos
que no 'ns trobarém may més.

¡El mon es tan bell y 'l cel es tan blau!
¡Y 'l buf del oreig tan tevi y tan suau!
¡Y guaytan las flors qu' esclatan en pau
tan llampeguejants, vessant de rosada!...
Allí hont poso 'ls ulls veig homes gosar,
y no obstant, no obstant, voldria yo estar

per sempre ajegut al fons del fossar
abrassant ben fort á ma ben aymada.»

Quan tú serás á la fossa,
dolsa amiga del cor meu,
vindré á ferthi companyia
y á ton costat m' ajeuré.
Te petonejo, t' abrasso,
t' estrenyo com altre temps
¡á tú muda, freda y blanca!...
yo crido, yo m' estremesch,
y 'm moro.... Mitja nit sona
y 'ls morts s' alsan turbulents;
tú y yo 'ns quedém en la fossa
ben abrassats, ben estrets.

Vindrà 'l día del Judici,
ressonarà 'l trompoteig
cridant á la eterna ditxa
com al sufriment etern;
pero nosaltres.... nosaltres
sens enfundarnos en res,
nos quedarém en la fossa
ben ajeguts... ben estrets.

Y aixís es tota la traducció. ¿Qui no veurá en aquestas estrofas la compenetració més íntima del fons y la forma, tan difícil de lograr sobre tot en las traduccions en vers?

ILLAS QUE NO LLIGA.—Drama en tres actes y en prosa de D. Joseph Amat y Capmany, estrenat ab éxit en lo Teatro de Novedats.—Res hem de afegir al bon concepte que 'ns meresqué aquesta obra en ocasió del séu estreno. Impresa avuy, no será difícil que siga representada en la major part dels teatros de Catalunya.

RATA SABIA.

¡Caballers: vaya una ratxada de Tenorios! N' hi ha hagut per tots els gustos y per tots els gastos. S' ha representat en tots los teatros de Barcelona, menos al Tivoli y al Eldorado, y encare en aquest, á falta de D. Juan Tenorio, varen posar *Juanito Tenorio*, com volent dir *del mal lo menos*.

De la interpretació que ha tingut lo drama de 'n Zorriella, ni cal parlarne. En alguns teatros ha tingut l' aspecte de panallet; en algun altre ha tingut la forma de castanya. Pero per castanya 'l Tenorio del Principal.... Encare hi ha espectadors qu' están malalts de tant riure.

Fora del Tenorio, la senmana registra 'ls petits successos següents:

PRINCIPAL

Grans concerts per la Capella russa unida al Orfeo catalá. L' aliansa filarmónica dels casquets d' astrakán y la barretina, produhi entusiasmes tan grans com els qu' estallaren al cantar de una manera magistral la *Patria nova* de 'n Grieg, baix la direcció del mestre Millet.

En lo concert del dimars, lo Sr. Slaviansky y la seva simpática esposa obsequiaren als cataláns ab una hermosa medalla per barba.

CIRCO EQUESTRE

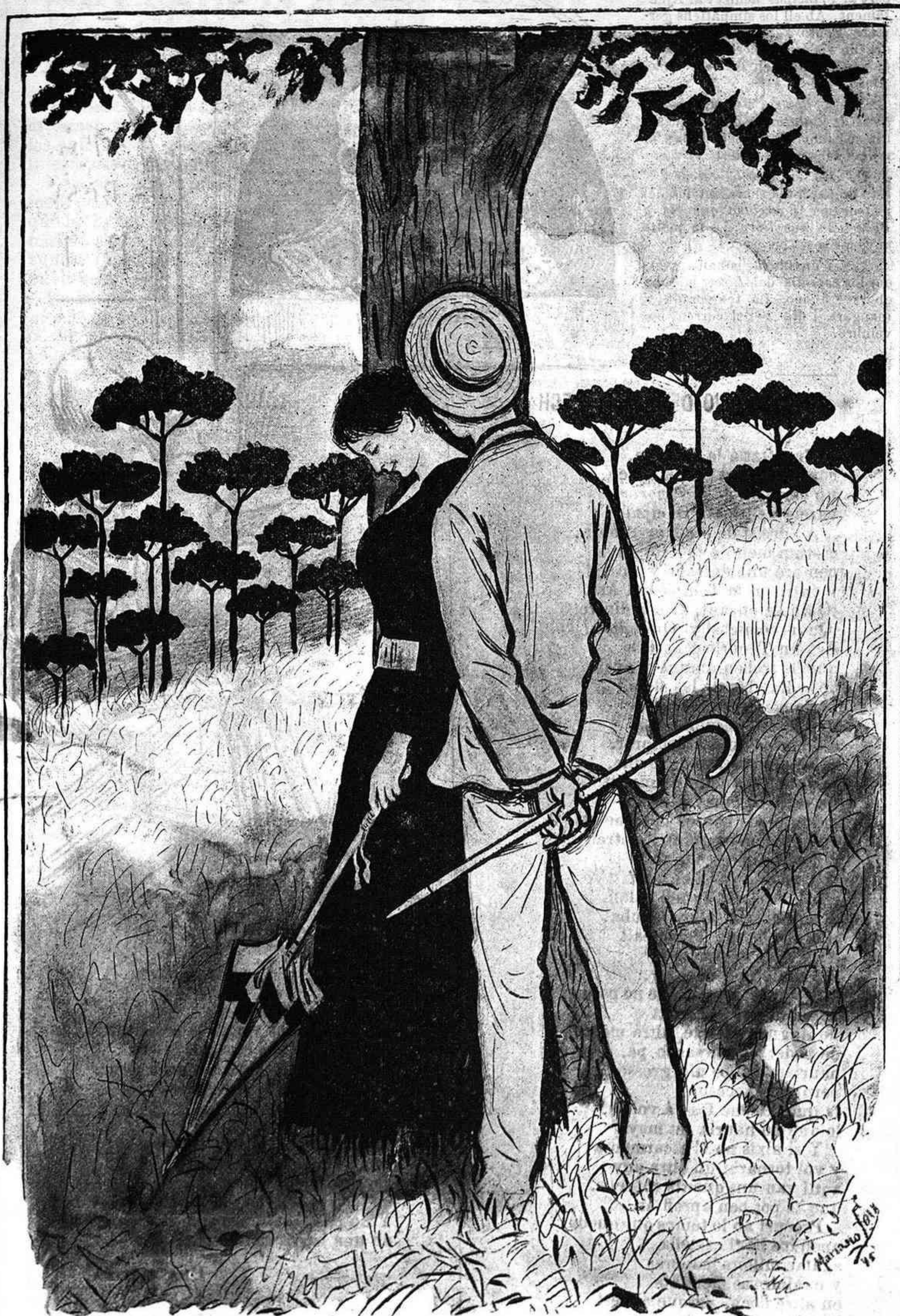
S' ha posat en escena la sarsuela en un acte y tres quadros *Zaragoza*, lletra de 'n Jakson Veyan y música del mestre Rubio. Y no dich que va estrenarse, porque la mateixa obra havia sigut representada anys enrera á Calvo y Vico (avuy Granvia).

Pertany al género de *Cádiz* y de *Trafalgar*, si bé no té tan ganxo com aquestas. Lo públich va rébre-la bé, sent aplaudits alguns números musicals, en especial la jota, un coro de noys y una salve.

TIVOLI

De la representació de la sarsuela de Isaac Albéniz no podré parlarne fins la senmana próxima, faltantme pera ferho avuy temps hábil, dada l' anticipació ab que 'l nostre senmanari ha d' entrar en máquina.

PAGINAS MODERNISTAS (per MARIANO FOIX.)

—¿Veü? Aixó es lo paradís. Vosté es Eva, jo soch Adam....
—Ara no més hi falta una serp, una poma.... y un guarda boscos que 'ns fassi marxar.

PREPARATIUS

Per demà dissapte á la nit concert al *Principal* dedicat al Ajuntament. Ab ell los simpátichs germans Fontova, pròxims á empendre un viatge á Amèrica, 's despeixen del públich de Barcelona. ¡Bona sort!

... A *Romea*, 'l *Centro industrial de Catalunya* dona aquesta nit una funció á benefici de las familias dels reservistas.

... En lo *Circo barcelonés*, s' está preparant la representació del melodrama *Barcelona que rie y Barcelona que llora*, ja fa molts anys no posat en escena.

... Y finalment, ja han aparegut los cartells del *Liceo*: ja s' ha obert l' abono. La temporada s' inaugura 'l dia 20 del corrent novembre.

N. N. N.

«UN TENORIO DEL POBLE SECH»

Encastat á la fatxada, com un pegat en un banch, un cartelón de 'l *Tenorio* vareig veure al *Principal*.

Ab desitj de escoltar l' obra, costúm meu de tots los anys, compro una entrada y butaca y entro en lo Temple del Art. ¡Quin desencant, al ser dintre! ¡Quins cómichs! y ¡Quin *don Cuan!* Era un Tenorio d' aquells que 'ls trobéu amunt y avall de la Pambla de las flors parlant mitj *monicipal* y esperant alguna raspa á l' hora d' aná á comprar.

Ni alló passava á Sevilla, ni aquell seductor d' encant ha fet *patir* may ningú, mes que als pobres desgraciats que haviam comprat l' entrada y l' estavam escoltant.

Aixó que passi en un *tiatro* com ne sol dí' aquell galán, d' aquells de sala y arcoba. ¡Pero á tot un *Principal!* Apesar de sa osadía la vritat, no pot pasar.

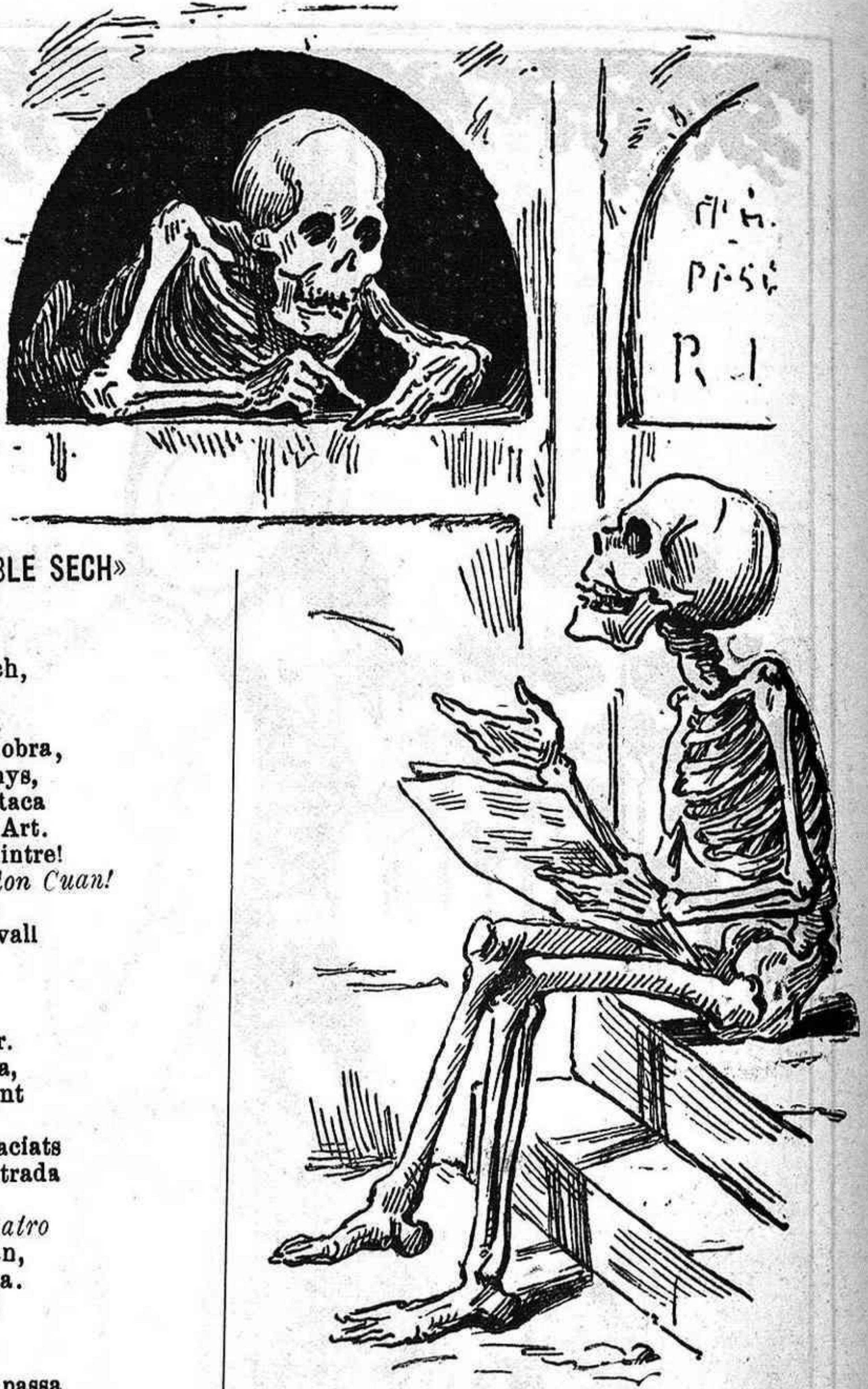
Si aquest senyor que no passa de sé un mal aficionat no tingués, com té, altre modo de poder's guanyar lo pa, hauriam fet los ulls grossos, perque la necessitat fa que l' home fassi á voltas, lo que no hauria fet may.

Y si aixís no s' escarmenta y vol tornarhi un altre any aquí van uns quants consells que 'ls pot ben aprofitar.

Procuri ab lo temps que queda aprendre bé 'l castellá, agafar millors maneras y exhibir sas facultats en altre lloch, perque aquest la vritat, li va molt gran.

Y aixís ningú podrà dir com poden dirli aquest any

ECOS FUNEBRES

—¿No ha vingut la teva dona?
—No; y l' he esperada sis días.
—Deu ser de las que quan plou no 'ls agrada fer visitas.

parodiant á n' aquell Ciutti, quan de vosté parlarán.

«A todo, osado, se atreve, de todo se vé capaz.»
Y no passa de sé un tipo ab una barra molt gran.

UNA VÍCTIMA.

Tot Barcelona ha llegit ab interès l' expressiu dictàmen suscrit per onze metjes especialistas de las enfermetats mentals, abonant lo perfecte estat intelectual del insigne poeta Jascinto Verdaguer.

Pera nosaltres aquest document era completament ocios; pero 'ns fem càrrech de la necessitat que hi havia de acallar de una vegada rumors misteriosos, obra de la malícia y la calumnia, y en aquest sentit considerém oportuníssima la seva publicació.

En lo successiu qui persisteixi en propalarlos, ja no sols haurà de atropellar la veritat, sino també la ciencia frenopática, qu' en lo cas present no ha hagut de fer grans esforços pera sostenir principis y sentar afirmacions que cauhen de plé dintre de l' esfera del sentit comú.

Verdaguer continúa poetisant ara mes que may. Apenas donat á llum son *San Francesch*, está preparant la publicació de un nou volúm que 's titulará: *Flors del calvari*.

Ab aquests fruyts de la seva inteligencia privilegiada respon dignament als que tractavan de llansarli al damunt l' estigma de boig.

En cambi dels que l' han ajudat en las sevas tribulacions, també se 'n recorda, com ho demostra la següent sentida composició que vegerem publicada en *El Diario del Comercio* del últim divendres:

A MOS DEFENSORS

La terra es un gran Calvari
ahont l' home es crucificat:
los días que á mi 'm tocava
quins días foren tan llarchs!...

L' un me moteja de ximple,
l' altre m' aguissa los cans,
los amichs me tiran códols,
los parents códols y fanch,
y son los que més me deuhén
los que 'm posan lo dogal.

Ministres del Evangeli
¿donchs hont es la caritat?
Las portas hont ne demano
de una á una veig tancar,
sino la del manicomi
que s' obra de bat á bat.

Al fer lo tomb del abisme
vosaltres m' heu dat la ma,
trayentme de dins lo monstre
que ja 'm tenia engolat.
L' obra bona que m' heu feta
Nostre Senyor vos la pach;
Ell qu' es lo pare dels pobres
y sempre té per pagar.

Per la part que 'ns toca,
hem de manifestar al il·lustre autor de l' *Atlántida*,
que pot contar sempre ab
totas las nostras simpatias.

En aquest punt també
nosaltres som creyents...
Creuem en lo séu talent y
sobre tot en la séva bondat.

En cap país del mon se
veu lo que aquí. La cá-

tedra de D. Odón de Buén segueix tancada, després de un mes de ocorre 'ls successos á pretext dels quals se disposá la suspensió de las lliçons.

Si 's tracta d' arreglar un pastel, ha de confessarse que 'ls que se'n han encarregat, ni per *pasteleros* serveixen. Molt inhábils han de ser quan ni ab un mes de pastar no 'l tenen encare á punt de ficarlo al forn.

Y entre tant los alumnos que han pagat las matriculas per rebre las lliçons de son professor y no per fer festa, que 's fastidihin. Si en aquest país hi hagués justicia, los alumnos del Sr. de Buén tindrian perfecte dret á una indemnisió de danys y perjudicis.

Pero aquí de justicia no n' hi há. En cambi, de garrots y sabres demáninne tants com vulgan.

Diumenje cap al tart van sortir á lluhir novament en las immediacions de l' estació de Fransa, ahont un grupo numerós d' estudiants havia anat á rebre á D. Odón, qui arribava á Barcelona, procedent de Fransa.

Lo que allí va ocorre promogut pels agents del *desordre públich* es indigne de una capital civilizada.

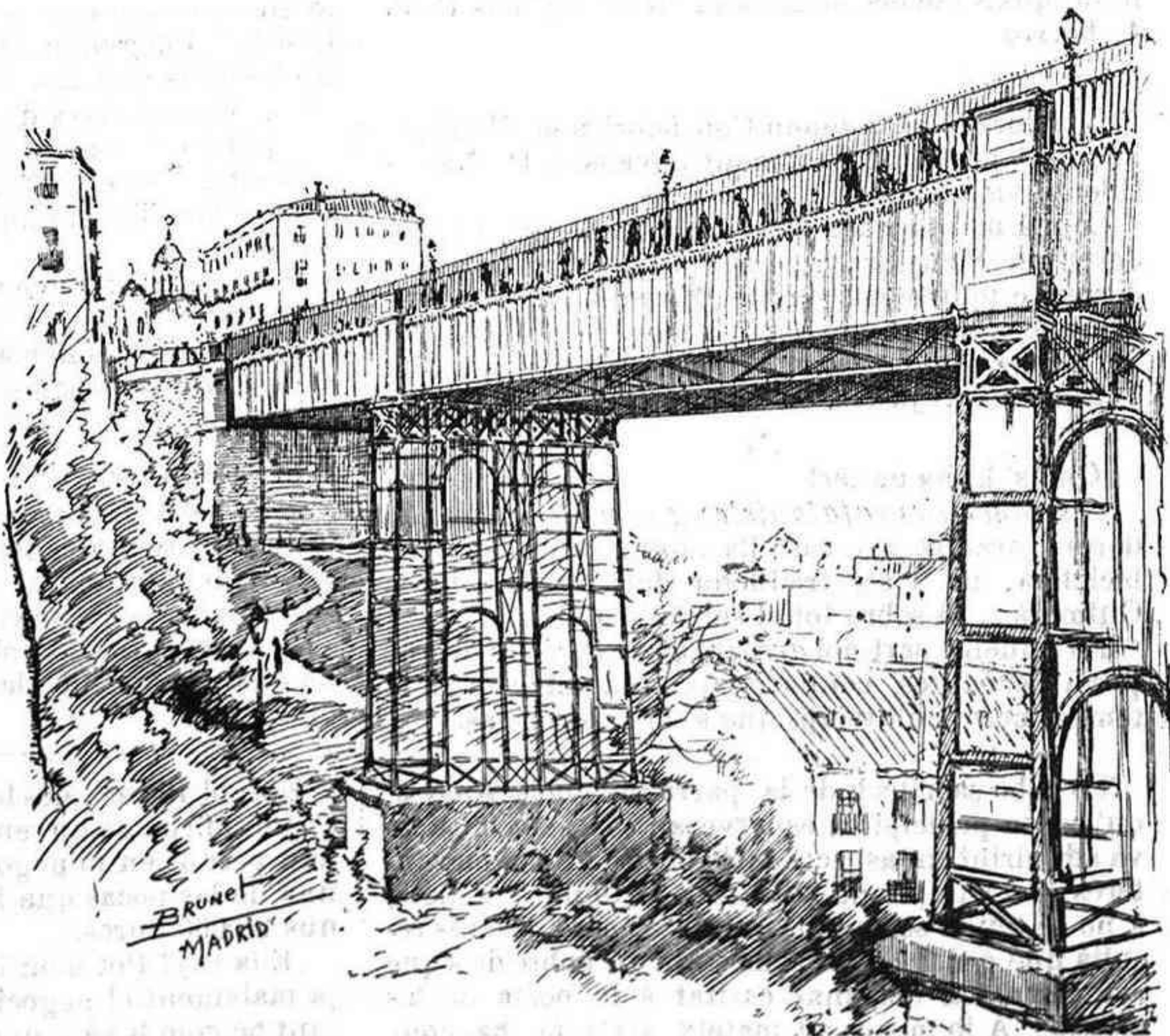
¿Quina idea haurán format de Barcelona alguns estrangers qu' en lo mateix trén arribavan á nostra ciutat?

Ens avergonyim sols de pensarho.

Hem rebut lo primer número d' un periódich titulat *Tela cortada*, senmanari satírich imprés sobre tela y ple de xispejants escrits y graciosos dibuixos.

Tela cortada es una verdadera novedat que sens dupte mereixerá 'l favor del públich, tant per lo que 'l periódich té en sí d' original, com pel esmero ab que 'l presenta la empresa que 'l dona á

NOTAS DE MADRID

LO VIADUCTE DEL CARRER DE SEGOVIA.
Lloch predilecte dels suicidas económichs.

LA DIADA DE TOTS SANTS

Día 1.—Per fer la festa:
A LA PASTISSERIA

Día 2.—Per... desferla:
A CAL APOTECARI

llum, quals oficinas están situades á la plassa Real, 4, baixos.

Los floralistas ja tenen Consistori nou. Ha sigut nomenat president l' eminent novelista D. Narcís Oller. ¡Bona elecció!

Com á mantenedor foraster s' ha designat á don Joseph d' Echegaray; pero ab una circumstancia digna de tenirse en compte. Mentres lo Sr. Oller y demés companys van obtenir mes de 60 vots, al Sr. Echegaray no varen otorgarn'hi mes que 36. Tres dotzenas justas.

¡Qué s' hi ha de fer!

Les rancunies catalanistes son molt fondes. Al llorejat dramaturgo castellá no li val ni l' anar ab bicicleta, ni 'l ser traductor dels dramas de 'n Guimerá... ni sobre tot el ser foraster.

En aquella part del *archivo de la cortesia* de que parlá Cervantes, confiada als catalanistas, ja fá temps, pero molt temps que s' hi crien arnas.

Lo robo sacrílech de la parroquia dels Angels, qu' en un principi vá esparverar á la gent mística, vá adquirint un aspecte molt curiós. Per donar interés al assumpto no faltá qui atribuhí 'l delictes, á no sé quina secta anti-religiosa; pero després resultá que qui l' havia comés era un pobre dels que acostuman á demanar caritat á la porta de las iglesias. A lo menos ell mateix aixís ho ha confessat.

Pero ni del copó, ni de las hostias consagradas,

lo qu' es fins ara no se 'n ha trobat rastre. Lo pobre interrogat degudament, ha donat explicacions contradictorias y falsas. Lo jutjat atenentse á las declaracions no cessa de practicar diligencias, totas las quals resultan completament inútils. Un home mes embustero y trapacer que aqueix ni s' arriba á concebir. Tot lo que diu no hi ha per ahont agafarho.

Y á propòsit: ¿no entra en lo possible que de la mateixa manera que menteix al donar las explicacions que se li demanan, hagués mentit també al atribuhirse la comissió del robo?

En aquest cas, no faltaria neo que preguntés:

—Se roba descaradament y al mitj del dia en una iglesia sense que 's puga donar ab los verdaders autors del sacrilegi... ¿de qué serveix la policia?

A lo qual se li podria respondre:

—No ataquí á la policia, que bé 's porta prou bé quan es qüestió de tocar l' esquena als estudiants.

Eusebi Blasco, desde Paris, fá grans elogis de l' Otero, afirmant qu' entre las moltes personas que han perdut en lo negoci de las minas d' or, ella es una de las pocas que han pagat, costantli la festa uns 25,000 duros.

¡Ella ray! Pot molt ben consolarse de que li vaja malament el negoci de las minas d' or, anantli tant bé com li vá l' explotació de las minas de diamants!

L'altre dia vá celebrarse la subasta pera 'ls traballs de canteria que s' han de fer en la planta baixa del Palau Real, sent adjudicats per 44,400 pessetas.

De manera que ja s' ha tornat á obrir la tapa de aqueix pou sens fondo que s' está tragant los milers de pessetas del erari municipal, com si fossen brescas.

¡Y cuidado que avuy se tracta encare de picar pedra pels baixos! ¿Qué haurá succehit quan s' arribi á la teulada, si es que s' hi arriba?

¡Mal camí senyors del Ajuntament!... Lo camí de picar es sempre dolent y exposat.

Ab lo títul d' *Exposició artística*, s' ha obert fa alguns dias en un entressuelo del passatge del Crèdit un magnífich panorama, induptablement de lo més digne, interessant y ben presentat que s' ha exhibit á Barcelona.

Se tracta d' una numerosa colecció de vistas d'

Europa y América, representant lochs pintorescos, monuments, palaus històrichs, etc., reproduhit tot ab un relléu, una veritat y una bellesa de colorit qu' encantan.

No creyém donar cap mal consell als lectors recomanantlos que visitin la *Exposició artística*.

A Arezzo (Italia) acaba de morir un vell que pretenia passar com á verdader fill de Napoleón I y Maria Lluisa. Contava per sostenir aquesta tesis una historia molt novelesca. Deya que l' havian cambiat per un altre nen que mori al cap de poch mesos, al objecte de sustreure'l á las iras dels enemics del séu pare. Lo fet es que tenia ab l' emperador una gran semblansa fisica.

En lo moral ja era distint. Napoleón era un gran guerrero, y en cambi 'l séu fill (dat cas que ho sigués) era un gran cuiner.

¡Justa compensació dictada sens dupte per la mateixa naturalesa!

Napoleón Bonaparte no 's dedicá mes que á matar homes; y 'l seu fill no 's dedicá mes que á ferlos viure y engraxarlos.

¿No es veritat que 'l fill resulta molt mes simpátich que 'l pare?

Al transcriure la senmana passada lo que á propòsit dels celadors del Ajuntament publicá 'l semanari *La Verdad* cometerem inadvertidament un error de copia consignant que 'l senyor Castel es amo de la droguería del carrer de Amalia, número 53 *La Verdad* diu del carrer *Ample* y aquesta es la veritat, si bé avuy ja no la posseheix, dedicantse 'l senyor Castel com á arcalde de barri y com á celador al servey del Ajuntament.

En una tertulia muda, ningú sabia entaular una conversa, tothom callava.

La filla de la casa digué al seu promés en veu baixa:

—¡Quina reunió mes sossa!... Ningú diu una paraula.

Lo promés que se las pegava de pianista, digué:

—Me 'n valg á tocá 'l piano, y ja

DERROTXES MUNICIPALS

Vingan subastas y comptes, que així 'l pressupost s' enreda:

com mes diner cau á dintre, menos n' hi queda.

veurás que, com de costum, sempre que toco, en lloch d' escoltarme, tothom garrará.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Co-lo-mi-nets.*
- 2.ª PREGUNTAS ZOOLÓGICAS.—*Llagost.—Llagosta.*
- 3.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes vius mes veus.*

XARADA

I

—¿Que no *dos-quart* ab nosaltres
avuy, senyora *Tres quarta*
—Dispensim si no ho accepto;
pero avuy, no puch Rosaura.

—¿Y aixó? ¿Que hi ha novetats?

—Si senyora; 'l tarambana
del meu marit, *me la pega.*

—¿Que diu ara? ¡Verge Santa!

—Tan cert com las dos parlém.

Acabo de rebre carta

de un germá que tinch á Cádiz
y 'm diu: «*Volguda germana.*

»Me costa molt delatarlo,

»pero 'l teu marit t' enganya.

»Aixó de sortir á viatjes

»deixantc á tú sola á casa,

»no es pas sols per fer negoci

»ab las mostrás de quincalla,

»sino que aprofita 'l temps

»ab una *tot* molt salada

»que 'l té *xiflat.* Ton germá

»qué t' estima, *Roch Tartana.*»

Ara, *dos-hu* ¿qué faria?

si al meu lloch vosté 's trobava

—¿Qué faria? Que al moment

cap á Cádiz me 'n anava

y al pillo del seu marit

tan forta *quart-tres* li dava

que fins la *hu-quart* perdria

de torná á veure la flavia.

—¿Sab que té molta rahó?

lo dilluns me poso en marxa.

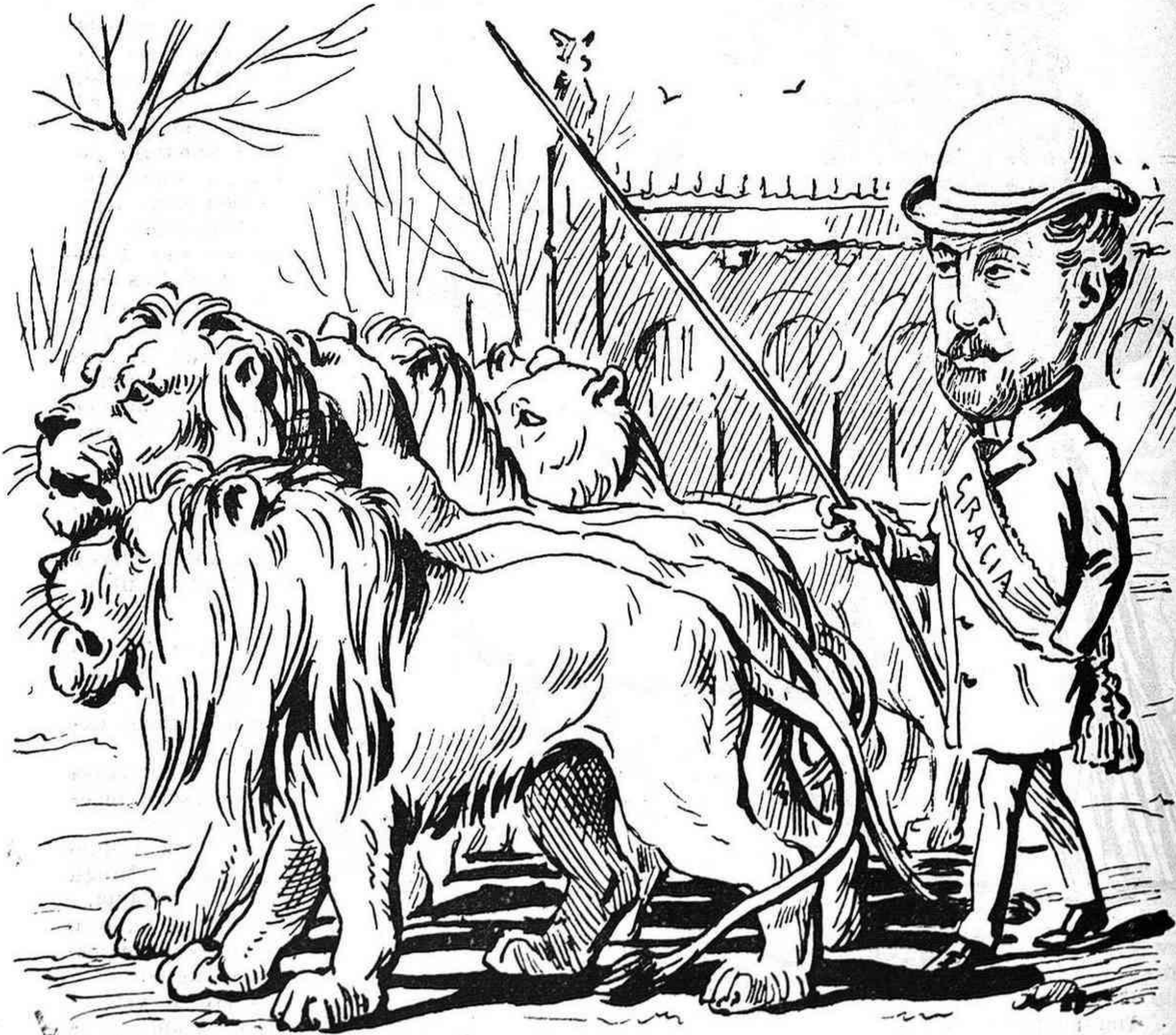
Deixim *doscentas* pessetas

que pel viatge 'm fan falta

y no 'n parlém mes.

—Senyora....

¡TOT PELS LLEONS!

Com lo palau es humit,
l' amo 'ls treu á doná 'l vol,

perque respirin bons ayres
y prenguin un xich el sol.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

IMPORTANT

Está ultimantse
la impressió del
magnífich

ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

La publicació d' aquest género més
expléndida y popular d' Espanya

Próximament senyalarém lo
día fixo de la surtida.

*Los Srs. Corresponsals que vulgan ser servits ab la regularitat acostuma-
da tindrán la bondat de fer lo pedido d' exemplars quant mes aviat millor.*

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

ÚLTIMOS TOMOS PUBLICADOS

Tomo 31

¡ALELUYAS FINAS!

POR

Manuel Matoses (Corzuelo)

Elegantes cubiertas al cromo distintas para cada volumen.

Precio de cada tomo 2 reales.

Tomo 32

POR LA ESPAÑA PINTORESCA

POR

D.ª Emilia Pardo Bazán

H. Heine

INTERMEZZO

TRADUCCIÓ CATALANA PER

APELES MESTRES

Preu 2 pessetas.

Abrahán Z. Lopez-Penha

CROMOS

Un tomo 8.º Ptas. 3'50.

ALMANAQUE

SUD-AMERICANO para 1896

Precio Ptas. 2'50.

ADOLFO BELOT: Capullos de rosa, 1 tomo 8.º	Ptas. 3
FEDERICO BALART: El prosaismo en el arte, 1 tomo 8.º	» 3
B. PÉREZ GALDÓS: Nazarín, 1 tomo. 8.º	» 3
L. TABOADA: Cursilones, 1 tomo 8.º ilustrado.	» 3'50

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, francade port. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

GATADA

(Bona l'has feta Rosaura
ves qui m feya á mi ficar
en camisas d' onze varas.)

SERAPI GUITARRA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7.—Isla espanyola.
5 7 1 4 3 7.—Nom de dona.
6 7 5 1 2.—Id. Id.
5 4 1 7.—Ciutat italiana.
6 4 5.—Part del cor humá
5 2.—Nota musical.
6.—Consonant.
1 7.—Part del cos humá.
5 7 1.—Part del globo.
1 4 3 7.—Animal.
1 2 5 6 2.—Nom de dona.
5 4 1 2 5 4.—Nom d' home.
1 4 3 7 5 6 7.—Titul soberá.

J. V. y X.

CONVERSA

—¿Ahont vas, Pep?
—Me 'n vaig á Romea á veure 'l Monjo Negre.
—Jo á Novedats á l' ópera.
—¿Quina fan?
—Home, tú mateix ho has dit.

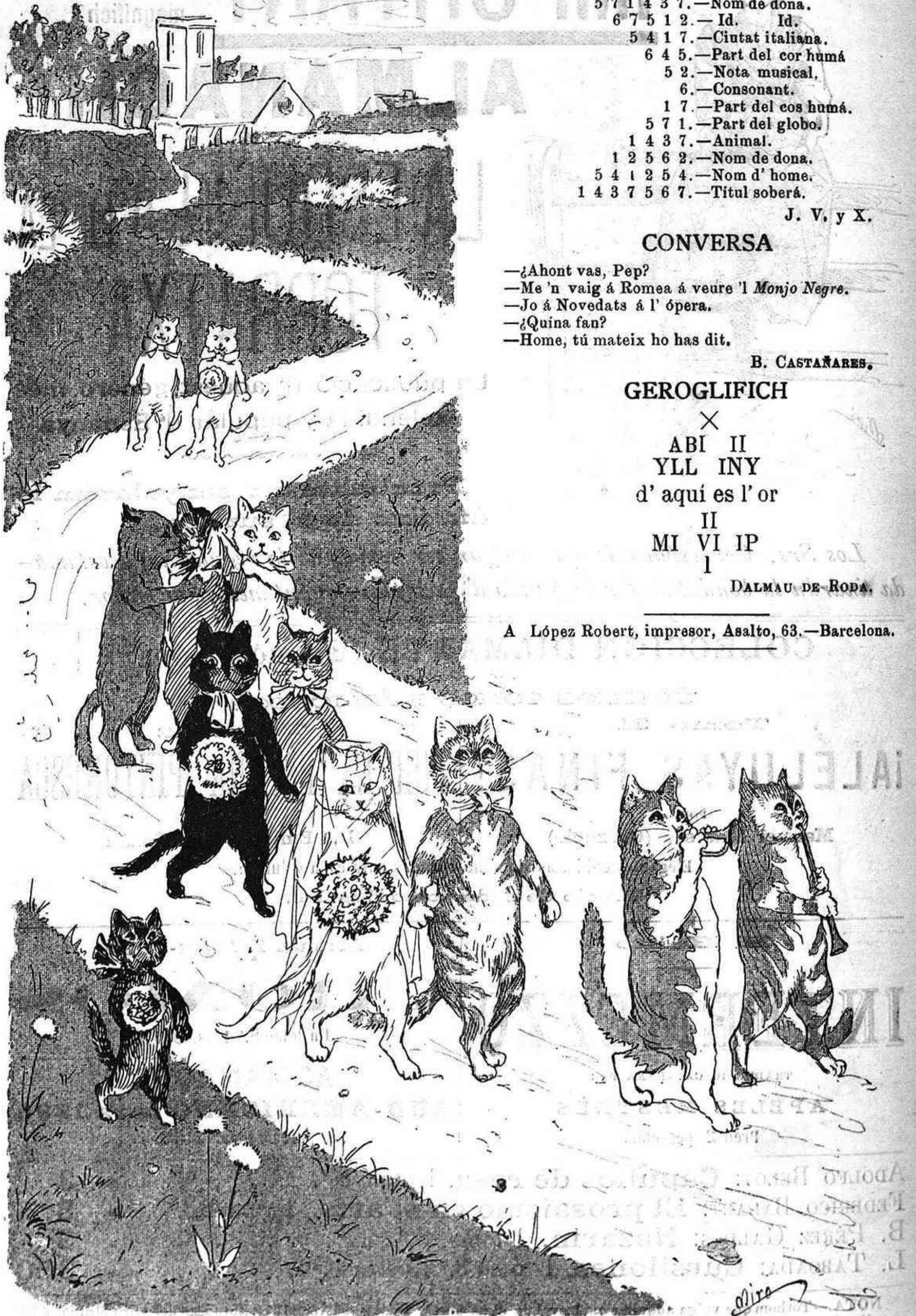
B. CASTAÑARES.

GEROGLIFICH

×
ABI II
YLL INY
d' aquí es l' or
II
MI VI IP
I

DALMAU DE RODA.

A López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

La marruixa s' ha casat:
tothom riu y está content;

¡sols la mamá de la núvia
plora ab amarch sentiment!